

Sygn. akt *XVII AmE 201/20*

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 stycznia 2022 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XVII Wydział Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w składzie:

Przewodniczący:	Sędzia SO Dariusz Dąbrowski
Protokolant:	st. sekretarz sądowy Jadwiga Skrzyńska

po rozpoznaniu w dniu 17 stycznia 2022 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z odwołania (...) spółki jawnej w T.

przeciwko **Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki**

o wymierzenie kary pieniężnej

na skutek odwołania powoda od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki

z dnia 7 maja 2020 roku nr (...)

1. oddała odwołanie,
2. zasądza od powoda (...) spółki jawnej w T. na rzecz pozwanego Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwotę 720 zł (siedemset dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

SSO Dariusz Dąbrowski

Sygn. akt *XVII AmE 201/20*

Uzasadnienie wyroku z 17 stycznia 2022 r.

Decyzją z 7 lutego 2020 r. Prezes Urzędu Regulacji Energetyki na podstawie art. 168 pkt 11a, art. 169 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz. U. z 2018 r. poz. 2389, z późn. zm. - dalej: „ustawa OZE”) w związku z art. 170 ust. 4 pkt 1 i 70 pkt 2 ustawy OZE oraz w związku z art. 104 Ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2096, z późn. zm., dalej: Kpa.) i art. 90 ust. 1 ustawy OZE, po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej przedsiębiorcy (...) Spółka Jawna z siedzibą: ul. (...), (...)-(…) T., posiadającemu numer identyfikacji podatkowej (NIP): (...), orzekł, że:

1. przedsiębiorca (...) Spółka Jawna z siedzibą w T. nie wywiązał się z obowiązku wynikającego z art. 70 pkt 2 ustawy OZE tj. obowiązku przedstawienia dokumentów lub informacji mających znaczenie dla oceny wykonania obowiązków, o których mowa w art. 52-55 ustawy OZE, poprzez nieudzielenie żądanej odpowiedzi na pismo Prezesa URE z dnia 5 marca 2018 r. znak: (...), które zawierało żądanie przedstawienia informacji o dokonanej w okresie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia 31 grudnia 2016 r. sprzedaży energii elektrycznej oraz realizacji obowiązków, o których mowa w art.

52 ust. 1 ustawy OZE w zakresie uzyskania i przedstawienia do umorzenia Prezesowi URE świadectw pochodzenia lub świadectw pochodzenia biogazu rolniczego, względnie uiszczenia stosownych opłat zastępczych,

2. za niewywiązanie się z obowiązku opisanego w punkcie pierwszym wymierzył przedsiębiorcy karę pieniężną w kwocie 10 000 zł.

Powód zaskarżył ww. decyzję w całości. Zaskarżonej decyzji zarzucił:

1. nieprawidłowe zastosowanie art. 168 pkt 11a ustawy OZE poprzez nałożenie kary pieniężnej, podczas gdy dokumenty żądane przez Prezesa URE zostały doręczone w terminie 21 dni od powzięcia informacji o żądaniu ich przedłożenia oraz przed wszczęciem postępowania administracyjnego,

2. naruszenie przepisów postępowania administracyjnego, poprzez:

a. niezastosowanie art. 105 § 1 k.p.a. i w konsekwencji brak umorzenia postępowania wobec jego bezprzedmiotowości, z uwagi na przedłożenie żądanych dokumentów w terminie 21 dni od dnia powzięcia informacji o żądaniu ich przedłożenia oraz przed wszczęciem postępowania administracyjnego, co stanowi wadliwość postępowania mającej istotny wpływ na wynik sprawy,

b. naruszenie art. 44 § 4 oraz 61 k.p.a. poprzez uznanie, iż żądane dokumenty zostały doręczone po wszczęciu postępowania administracyjnego, podczas gdy postępowanie zostało wszczęte po dniu ich doręczenia,

c. art. 10 k.p.a. poprzez wydanie decyzji bez możliwości zapoznania się strony z aktami sprawy i materiałem dowodowym oraz wypowiedzeniem się co do zebranych dowodów.

Wobec powyższego, powód wniósł o uchYLENIE zaskarżonej decyzji w całości.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany Prezes URE wniósł o oddalenie odwołania i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

Działając na podstawie art. 70 ustawy o odnawialnych źródłach energii, Prezes Urzędu Regulacji Energetyki, pismem z 5 marca 2018 r. wezwał Przedsiębiorcę do przedstawienia w ciągu 21 dni od dnia otrzymania wezwania, informacji dotyczącej dokonanej w okresie od 1 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2016 r. sprzedaży energii elektrycznej oraz realizacji obowiązków w zakresie uzyskania i przedstawienia do umorzenia Prezesowi URE świadectw pochodzenia lub świadectw pochodzenia biogazu rolniczego. Pismo to zostało odebrane w dniu 24 maja 2018 r.

Dowód: Pismo Prezesa URE z 5 marca 2018 r., k. 1 akt adm.,

Zwrotne potwierdzenie odbioru korespondencji, k. 4 akt adm.

Wobec powyższego, Prezes URE wszczął z urzędu postępowanie administracyjne w sprawie wymierzenia Przedsiębiorcy kary pieniężnej w związku z niewywiązaniem się przez Przedsiębiorcę z obowiązku wynikającego z art. 70 pkt 2 ustawy OZE. W piśmie z dnia 21 maja 2019 r. Prezes URE poinformował Przedsiębiorcę o wszczęciu postępowania w sprawie wymierzenia kary pieniężnej oraz zobowiązał do przedłożenia szczegółowych wyjaśnień w tej kwestii oraz przesłania dokumentów mogących mieć wpływ na treść rozstrzygnięcia w sprawie, w terminie 14 dni od dnia otrzymania zawiadomienia.

Dowód: Zawiadomienie o wszczęciu postępowania z 21 maja 2019 r., k. 6 akt adm.

Przedsiębiorca udzielił odpowiedzi na powyższe pismo, tak też w dniu 4 czerwca 2019 r., do Urzędu Regulacji Energetyki wpłynął dokument w postaci „Załącznika 1A”.

Dowód: Pismo Przedsiębiorcy (Załącznik 1A), k. 10-12 akt adm.

W piśmie z 5 listopada 2019 r., Prezes URE zawiadomił Przedsiębiorcę o zakończeniu postępowania, jednocześnie poinformował Przedsiębiorcę o zakończeniu prowadzonego postępowania i przysługującym mu prawie do zapoznania się z całością zebranego materiału dowodowego oraz wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz złożenia dodatkowych wyjaśnień.

Dowód: Pismo z 5 listopada 2019 r., k. 13 akt adm.

Przedsiębiorca nie skorzystał z przysługującego mu w tym zakresie uprawnienia. (okoliczność bezsporna)

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o dowody z dokumentów zgromadzonych w postępowaniu administracyjnym i sądowym oraz fakty powszechnie znane, które nie były przez żadną ze stron niniejszego postępowania kwestionowane.

Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Stosownie do treści art. 70 pkt 2 ustawy OZE Prezes URE ma prawo żądania przedstawienia dokumentów lub informacji mających znaczenia dla oceny wykonywania obowiązków, o których mowa w art. 41 ust. 1, w art. 42 ust. 1, w art. 44, w art. 45, w art. 48, w art. 49 oraz w art. 52-55 ustawy OZE – z zachowaniem przepisów o ochronie informacji niejawnych i innych informacji prawnie chronionych.

W myśl art. 168 pkt 11a ustawy OZE karze pieniężnej podlega ten kto nie przedstawia Prezesowi URE dokumentów lub informacji, o których mowa w art. 70 ust. 2 ww. ustawy.

Wysokość kary pieniężnej wymierzonej w przypadku określonym w przepisie art. 168 ust. 11a wynosi 10 000 zł (art. 170 ust. 4 pkt 1 ustawy OZE).

Opierając się na powyższych unormowaniach prawnych, w pierwszej kolejności należy wskazać, że w niniejszej sprawie Powód nie odpowiedział w terminie na pismo Prezesa URE z dnia 5 marca 2018 r., które zawierało żądanie przedstawienia informacji o dokonanej w okresie od 1 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2016 r. sprzedaży energii elektrycznej oraz realizacji obowiązków o których mowa w art. 52 ust. 1 ustawy OZE w zakresie uzyskania i przedstawienia do umorzenia Prezesowi URE świadectw pochodzenia lub świadectw pochodzenia biogazu rolniczego, wględnie uiszczenia stosownych opłat zastępczych.

Niewątpliwie, niewykonanie w terminie obowiązku określonego w art. 70 ust. 2 ustawy OZE, stosownie do 168 ust. 11a ustawy OZE uprawniało Prezesa URE do wymierzenia Przedsiębiorcy kary pieniężnej w wysokości 10 000 zł.

Powód zarzucił zaskarżonej decyzji naruszenie art. 168 pkt 11a ustawy OZE, poprzez nałożenie kary pieniężnej na Powoda, w sytuacji, gdy wywiązał się z omawianego obowiązku przed wszczęciem przez Prezesa URE postępowania administracyjnego. Powód podniósł w odwołaniu, że wezwanie z 5 marca 2018 r. zostało nieprawidłowo doręczone, ponieważ odbiór pisma w dniu 24 maja 2018 r., pokwitowała osoba nieuprawniona, która nie przekazała powodowi tej informacji.

Jak wynika z dowodów zgromadzonych w toku postępowania administracyjnego, wezwanie do przesłania niezbędnych informacji zostało odebrane w dniu 24 maja 2018 r. Okoliczność ta została potwierdzona podpisem złożonym na zwrotnym potwierdzeniu odbioru przesyłki w dniu 24 maja 2018 r., na którym widnieje czytelnie imię i nazwisko osoby odbierającej ww. pismo. Słusznie zatem uznał Prezes URE, że osoba odbierająca pismo, skierowane na adres korespondencyjny widniejący w Rejestrze KRS Powoda, to osoba uprawniona do odbioru korespondencji. Prawidłowe jest zatem stwierdzenie, że powód, mimo odbioru ww. pisma, nie uczynił zadość wezwaniu Prezesa URE.

Ponadto, zawiadomienie o wszczęciu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia Powodowi kary pieniężnej zostało przez organ wysłane dwukrotnie – w dniu 17 grudnia 2018 r. (k. 5 akt adm.-koperta „46”) oraz 13 czerwca 2019 r. (k. 7a akt adm.- koperta „43”), jednak przesyłki te zostały zwrócone do nadawcy. Powód usprawiedliwiał tę okoliczność zmianą adresu korespondencyjnego, wskazał jednocześnie, iż w dniu 25 marca 2019 r. Spółka złożyła wniosek o wpis do KRS w zakresie zmiany siedziby, a wpis ten został dokonany dopiero w dniu 18 listopada 2019 r. Trzeba jednak zauważyć, że powód, będąc przedsiębiorcą, powinien poinformować o zmianie adresu przede wszystkim regulatora rynku – Prezesa URE, zanim wpis ten zostanie umieszczony w KRS. Przyjmuje się bowiem, iż dane wpisane w rejestrze są prawdziwe.

Sąd uznał, że nieprzedłożenie wymaganych informacji w terminie wskazanym w wezwaniach Prezesa URE i przekazanie ich dopiero po wszczęciu postępowania administracyjnego w sprawie nałożenia kary pieniężnej należało zakwalifikować jako nieprzedstawienie Prezesowi URE informacji zawartych w art. 70 pkt 2 ustawy OZE. Innymi słowy - wykonanie obowiązku udzielenia informacji po terminie jest niewykonaniem tego obowiązku. Wobec tego, zarzut sformułowany w punkcie pierwszym odwołania, należało uznać za chybiony.

Odnosząc się natomiast do zarzutów naruszenia przez pozwanego przepisów postępowania administracyjnego, Sąd orzekający w niniejszym składzie podziela utrwalone w judykaturze stanowisko, iż co do zasady tego typu zarzuty są nieskuteczne przed Sądem Ochrony Konkurencji i Konsumentów, ponieważ Sąd ten nie może ograniczyć sprawy wynikającej z odwołania od decyzji Prezesa Urzędu tylko do funkcji sprawdzającej prawidłowość postępowania administracyjnego, poprzedzającego postępowania sądowe. Celem postępowania sądowego nie jest bowiem przeprowadzenie kontroli postępowania administracyjnego, ale merytoryczne rozstrzygnięcie sprawy, której przedmiotem jest spór między stronami powstający dopiero po wydaniu decyzji przez Prezesa Urzędu. Postępowanie sądowe przed Sądem Ochrony Konkurencji i Konsumentów jest postępowaniem kontradyktoryjnym, w którym uwzględniany jest materiał dowodowy zebrany w postępowaniu administracyjnym, co nie pozbawia jednak stron możliwości zgłoszenia nowych twierdzeń faktycznych i nowych dowodów, według zasad obowiązujących w postępowaniu przed sądem cywilnym. Tutejszy Sąd jest sądem cywilnym i prowadzi sprawę cywilną, wszczętą w wyniku wniesienia odwołania od decyzji Prezesa Urzędu, według reguł kontradyktoryjnego postępowania cywilnego, a nie sądem legalności decyzji administracyjnej, jak to czynią sądy administracyjne w postępowaniu sądowno-administracyjnym. Tylko takie odczytanie relacji pomiędzy postępowaniem administracyjnym i postępowaniem sądowym może uzasadniać dokonany przez racjonalnego ustawodawcę wybór między drogą postępowania cywilnego i drogą postępowania sądowno-administracyjnego dla wyjaśnienia istoty sprawy (por. np.: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 maja 1991 r., sygn. akt III CRN 120/91; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 października 1998 r., sygn. akt I CKN 265/98; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 sierpnia 1999 r., sygn. akt I CKN 351/99; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 stycznia 2001 r., sygn. akt I CKN 1036/98; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2005 r., sygn. akt III SZP 2/05).

Jednocześnie należy podkreślić, że nawet gdyby przyjąć, że w postępowaniu administracyjnym doszło do uchybień proceduralnych, to zarzuty w tym zakresie nie mogą być skuteczne, o ile uchybienia te mogą być sanowane w toku postępowania sądowego mającego na celu merytoryczne rozstrzygnięcie sporu, bowiem tutejszy Sąd zobowiązany jest do wszechstronnego zbadania wszystkich istotnych okoliczności sprawy, przy uwzględnieniu zasad rozkładu ciężaru dowodu i obowiązku stron w postępowaniu dowodowym.

Niezależne jednak od powyższego, zdaniem Sądu, zaskarżona decyzja została wydana prawidłowo, po dokonaniu wnikliwego i całościowego zbadania materiału dowodowego sprawy oraz w granicach przysługującej organowi swobodnej oceny dowodów, tym samym zarzuty naruszenia przepisów postępowania administracyjnego sformułowane w odwołaniu należało uznać za chybione.

Odpowiedzialność określona w art. 168 pkt 11a, została zliberalizowana przez normę z art. 174 ust. 2 ustawy OZE, poprzez przyznanie organowi regulacyjnemu uprawnienia do odstąpienia od wymierzenia kary, jeżeli zakres naruszeń jest znikomy, a podmiot zaprzestał naruszania prawa lub zrealizował obowiązek zanim organy o których mowa w art. 169 ust. 1 ustawy OZE, powzięły o tym wiadomość. Brzmienie przepisu art. 174 ust. 2 wskazuje

jednoznacznie, że zastosowanie tej instytucji wymaga łącznego spełnienia obu przesłanek wymienionych w przepisie. Nadto ustawodawca użył w przepisie sformułowania, iż Prezes „może” odstąpić od wymierzenia kary, wskazując na uznaniowy charakter tej instytucji. W niniejszej sprawie, nawet gdyby uznać, że zakres naruszeń, których dopuścił się powód, był znikomy, to brak jest podstaw do odstąpienia od wymierzenia kary, z uwagi na okoliczność, że do zrealizowania obowiązku sprawozdawczego doszło dopiero na skutek zawiadomienia przedsiębiorcy przez Prezesa URE o wszczęciu postępowania administracyjnego. Nie została zatem spełniona druga z przesłanek wymienionych w art. 174 ust. 2 OZE, co przesądza o niedopuszczalności odstąpienia od wymierzenia kary. Wobec obowiązku wystąpienia łącznie przesłanek, o których mowa w art. 174 ust. 2 OZE, brak było podstaw do uchylecia lub zmiany skarżonej decyzji.

Ponadto, odpowiedzialność z tytułu naruszenia obowiązków wynikających z przepisów ustawy OZE podobnie jak ustawy prawo energetyczne, ma charakter obiektywny tj. nie wymaga wykazania winy umyślnej lub nieumyślnej karanego podmiotu (por. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 2008 r. III SK 6/08 i powołane tam orzecznictwo). Dla stwierdzenia naruszenia przez wytwórcę ciężącego na nim obowiązku, wystarczające jest ustalenie, że dany podmiot zachował się w sposób sprzeczny z wiążącym go nakazem lub zakazem.

Mając na uwadze okoliczności niniejszej sprawy, Prezes URE był zobligowany do nałożenia na powoda kary pieniężnej w wysokości określonej przepisem art. 168 pkt 11 ustawy OZE, tj. 10 000 tys. Kara ta została określona przez ustawodawcę wprost zatem nie podlega miarkowaniu. Nie ulega wątpliwości Sądu, że kara w orzeczonej wysokości spełni swoją funkcję represyjną i upominawczą. Należy także przypomnieć, że powód jest profesjonalistą, wobec tego obejmuje go podwyższony miernik staranności w zakresie prowadzonej działalności gospodarczej.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów nie znajdując podstaw do jego uwzględnienia, oddalił odwołanie wniesione przez powoda na podstawie art. 479⁵³ § 1 k.p.c.

O kosztach postępowania rozstrzygnięto, zgodnie z wyrażoną w art. 98 § 1 k.p.c., zasadą odpowiedzialności za wynik procesu przyjmując, że powód jako przegrywający sprawę jest zobowiązany do zwrotu pozwanemu - Prezesowi UKE oraz zainteresowanemu kosztów procesu, na które złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika procesowego w wysokości 720 zł, wynikające z § 14 ust. 2 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

SSO Dariusz Dąbrowski